

Kontra: trijumf, zabava... i nevolja

Ako ne možete da kontrirate, ne možete ni da pobedite

Prosečna osoba ne kontrira ni mudro ni dobro – a svakako ne dovoljno često. Neki igrači sede unaokolo i čekaju nacrtanu kontru svu umotanu u garancije. Ovo je kao kad bi neko želeo da uspe u životu čekajući da mu umre bogati ujak. Drugi imaju ugrađeni radar koji se javlja tačno onda kada je pogrešna prilika za kontru. Kada se ukaže prava prilika, radar ne radi.

Posedovanje njuha za kontru može da nadoknadi mnoge grehe, a nedostatak tog njuha može da pretvori inače dobrog igrača bridža u stalnog gubitnika. Tokom svakog perioda dužeg od par nedelja *ne možete da pobeđujete na kontrakt bridžu ako ne znate kada da kontrirate*.

Sve što spasava gospodina Prosečnog Igrača je što igra protiv drugog gospodina Prosečnog Igrača, a nijedan od njih se nije potrudio da savlada osnove kontriranja. Mislite li da sam suviše grub prema jadnom momku? Pa, pre nego što se odlučite, pogledajte spisak pravila koja sam sakupio:

“Nikad ne vadi partnera iz kaznene kontre.”

“Nikad ne diži protivnike kontrom u manšu.”

“Nikad ne kontriraj na karte koje očekuješ kod partnera; kontriraj na svoj list.”

“Kontriraj mali slem sa dva asa; kontriraj veliki slem sa jednim.”

“Kontra na prvom nivou je informativna.”

“Kontra nove boje je informativna.”

Da li poštuju ova pravila? Većinu njih? *Ijedno* od njih? Dakle, sva su pogrešna u nekom stepenu. Pa ipak, ova pravila, ili njihove varijacije, stvaraju pristup prosečnog igrača prema kontri. Ne znam zašto. Ne postoji knjiga o bridžu koja zastupa bilo koje od njih. Ne postoji stručan instruktor bridža koji ih predaje. I nikada neće postojati, ukoliko neko ne odluči da napiše “Kako da izgubite na bridžu.”

Nevolja sa ovim pravilima nije samo što će da vas navedu da dajete loše kontre, već i što ona čine samo lošu filozofiju bridža.

Predstaviću vam čvršći pristup, pristup koji će vam doneti nešto dodatnog novca i u isto vreme učini igru zabavnijom. Ako savladate ovaj metod, Smitovi iz ulice će doživeti šok svog života kada sledeći put svrate na relaksirajuću partiju bridža.

Provešće veče pod kontrom i rekntrom.

I padaće.

Kada ne kontrirati

Ali prvo treba da naučite kada da *ne* kontrirate. A najvažnija kontra koju ne treba da date je ona koja omogućuje protivnicima da naprave kontrakt koji ne bi napravili bez informacija koje kaznena kontra daje. Ovo nije samo najgora vrsta kontre u bridžu; ona je ujedno i najčešća. Naša žrtva drži list koji izgleda ovako:

♠ QJ85
♥ KJ6
♦ AQ3
♣ Q52

Njegov levi protivnik otvori licitaciju sa jedan pik; njegov desni protivnik skoči u tri pika i sad je našem momku prekasno da uđe u licitaciju. Ali, on sebe smatra srećnim, jer taj jadničak sa njegove leve strane prihvata poziv za šetnju vrtom i ulazi u kontrakt četiri pika.

“Kontra”, kaže naš junak, i zašto da ne? Ne samo da ima više nego dovoljno poena da obori kontrakt, nego ima i četvrtu damu s pubom u adutu. *Moraju* da padnu. A onda se čudna stvar dogodi na putu do kazne.¹

Odigravač pravi kontrakt sa iberštihom i upisuje sebi 390 poena – ili 490 ako je u zoni, plus bonus za rober.

Čudno, ali naš junak je ispravno razmišljao. Trebalo je da padnu, *dok nije kontrirao*. Posle toga sve je izvođaču bilo lako, jer je tačno znao gde je preostala snaga. Dva impasa kroz QJ u adutu su od tih “sigurnih štihova” napravila nulu, a posle toga bilo je samo pitanje hoće li da napravi četiri herca ili pet.

Postoje sve vrste varijacija ovog navedenog eksponata u bridž dvorani strave i užasa. Postoji kontra na četiri neizvodiva herca koja gura protivnike u četiri izvodiva pika. A postoji i kontra na pet pikova koja (drhtim da saopštim) gura protivnike u siguran mali slem u minorskoj boji – slem koji nikada ne bi izlicitirali da nisu bili primorani. Čak sam video i krajnji slučaj: kontru na mali slem koja gura protivnike u veliki slem koji prave. Partner ovog kontrera je bio veoma uzdržan, čini mi se. Napao je svog partnera nekim izabranim pridevima umesto golim pesnicama.

Naročita situacija poetske kontre

Većina glupih grešaka ove vrste nastaje iz uvek istog razmišljanja kontrera koji greši. On smatra da treba da kontrira jer ima toliko jaku kartu. Ali, u stvari, *to je baš razlog zbog kog ne treba da kontrira*. Dozvolite mi da objasnim ovaj očigledni paradoks.

¹ Aluzija na filmsku komediju “Čudna stvar se dogodila na putu za Forum”. *prim. Prevodioca*

Kada kontrirate poenski, na snagu, snabdevate izvođača vrednom informacijom postavljajući pred njega problemsku podelu. Ali, možete da se upitate: sa svojim jakom kartom i partnerovim poenima, zar ne bi trebalo da lako oborite kontrakt? To je baš to: *ako je protivnički par ušao u manšu uprkos vaših 14 ili 15 poena, nije preostalo dovoljno visokih karata da budu kod vašeg partnera*. Ako ima imalo duševnog zdravlja u protivničkoj licitaciji, onda preko puta vas nema ničega osim nekog mrtvog puba ili dame. (A ako nema nimalo duševnog zdravlja u protivničkoj licitaciji, onda vam ne treba *moj* savet kada da ih kontrirate). Dakle, vaša kontra snabdeva protivnika informacijom koju bi samo ogledalo iza vas moglo da mu da. Jednom kad je data kaznena kontra, vešt odigravač je locirao protivničku snagu. Upozoren, biće u mogućnosti da odigra tako da, ako su skviz, završnica ili sejfti plej neophodni za uspeh, može da ih izvede sa potpunom sigurnošću.

I može da završi praveći kontrakt koji je bez kontre bio oboren u početku. Očigledno, da nema kontre, odigravač bi igrao kao da vi i vaš partner podjednako delite preostalu snagu. Ovo znači da bi pokušao neke impase koji rade i neke koji ne rade. Ponekad bi pogodio i skvizirao vas, ali bi isto tako mogao i da pogreši i pokuša da skvizira vašeg partnera, koji nema ništa za skviziranje.

Nema licita koji zahteva tako inteligentno razmišljanje kao što je kontra. Što više snage imate, treba da budete sumnjičaviji. Na kraju krajeva, vaši protivnici nisu došli da bacaju novac. Ako nekako doplove u manšu uprkos vašem sopstvenom jakom listu, mora da za to imaju neki poseban razlog. Pod ovakvim uslovima, treba da verujete ušima a ne očima. Možete tačno da izbrojite svoje poene, ali ne možete tačno da izbrojite protivničku distribuciju – *a distribucija više nego poeni pravi ili ruši prosečan kontrakt*.

Koliko puta ste brojali AKxx ili AQJx kao sedam poena, samo da biste saznali da je jedan od protivnika šiken i da su vaši debeli oneri bezvredni? Koliko puta ste videli odigravača koji brzo izadutira a zatim počne da odbacuje singlove i dublove u bojama gde vi imate asove i kraljeve na svoju dugu boju sa strane? I koliko puta ste bili u kros-rafu do sutra? Mnogo češće nego što vam prija da se setite, kladim se.

Da biste stekli bilo kakvu ideju o opasnosti koju predstavlja kontra na osnovu sopstvene snage, razmotrite podelu sa Državnog prvenstva Floride od pre nekoliko godina. Odigravao je Hari Harkavi¹ iz Majami Biča, a kontriranje Harija nije jedan od preporučljivih načina za bogaćenje. Licitacija je bila čudnovata i što manje o njoj kažemo – to bolje. U svakom slučaju, Hari je, na Southu, završio u tri herca. Stavite se u položaj igrača East. Protiv kontrakta tri herca on je imao:

¹Harkavy, Harold (1915-1965). Jedan od najboljih odigravača na svetu. Poznat po svojim neortodoksnim, briljantnim licitacijama. *prim. Urednika*

♠ 5
♥ AKQ95
♦ K94
♣ Q1073

Ne samo to, nego mu je partner, ranije u licitaciji, overkolirao pika. Je li bilo ikada bolje prilike za kontru? East je kontrirao i ubrzo saznao da je, o da, bilo boljih prilika. Evo cele podele:

♠ A92		♠ 5									
♥ J74		♥ AKQ95									
♦ AJ753		♦ K94									
♣ K6		♣ Q1072									
♠ KQJ863											
♥ -											
♦ Q1082											
♣ J93											
	<table border="1"><tr><td></td><td>N</td><td></td></tr><tr><td>W</td><td></td><td>E</td></tr><tr><td></td><td>S</td><td></td></tr></table>		N		W		E		S		
	N										
W		E									
	S										
♠ 1074											
♥ 108632											
♦ 6											
♣ A854											

West je atakirao kralja pik, koji je na stolu uzet asom. Hari je odigrao asa karo, pa zatim odsekao karo. Odigrao je asa i kralja tref i odsekao tref na stolu. Zatim je odsekao još jedan karo u ruci i još jednog trefa na stolu! U tom trenutku Hari je uzeo osam od zahtevanih devet štihova i jadni East je i dalje tamo sedeo sa svojim petim adutskim AKQ u ruci. Hari je imao treću adutsku desetku i North je bio na štihu. Karo sa stola je okončao poraz. Ako East seče malim, Hari može da nadseče. Ako East seče velikim, Hari može da odbaci pika i promoviše svoju adutsku desetku. Tri herca pod kontrolom!

Priznajem da je ovo bizaran primer zašto kontreri treba da su oprezni. East se smatrao obaveznim da kontrira. Da nije, poslali bi ga natrag u Ligu početnika da još malo vežba. Pa ipak nije mogao da obori kontrakt sa 21 poenom kod sebe i partnera uključujući i tri najveća aduta. Setite se ove podele kada se sledeći put spremite da ispalite kontru na osnovu svoje prepune ruke.

Čudne podele i kako ih uočiti

Jedan od tipičnih uzroka lošeg kontriranja je nesposobnost igrača da broji poene *odbrambeno*. Nije tačno da sistem poentiranja to ne dopušta; postoje tačna pravila za vrednovanje lista defanzivno kao i ofanzivno. Ali, nisu svi igrači u stanju da se "kreću na obe strane", kao što čine asovi bezbola. Oni su demoni u vrednovanju svog lista za otvor i odgovore, ali nemaju sasvim jasnu ideju koliko im karta vredi

kada protivnici otvore i odgovaraju. Ovde mora da nastupi naša prirodna inteligencija. Ako ste odbrana i imate branjenog kralja ili velike makaze u boji, imate pravo da ih posmatrate kao vredne ako je ta boja snažno licitirana desno od vas. Ako je licitirana snažno levo od vas, vaš branjeni kralj verovatno ne vredi ništa, a velike makaze samo jedan štih. Ako imate AKx, ili čak AKxx, opravdano je da računate na dva odbrambena stiha, ali ako je vaš partner licitirao ili podržao tu boju, jedan od protivnika verovatno ima singl ili šiken u toj boji tako da će vaši as i kralj teško odneti štih. Ako imate nešto kao AKQ73 ili AKQ964, možete da računate da boja vredi najviše jedan odbrambeni štih, bilo da ju je partner podržao ili ne. A verovatno ne vredi nijedan.

Ključ za odluku da ne treba kontrirati je distribucija. Mnogi igrač će da pogleda na svojih 16 poena i pomisli: “Pa, ima samo 40 poena u špil; prema tome, moji poeni znače da protivnici imaju najviše 24 poena, a verovatno manje.” Kada protivnici uđu u manšu, ovaj stručnjak za aritmetiku će da kontrira “na poene”. Tu i tamo, protiv loših licanata, kontra će mu biti dobra. Ali, suviše često biće osujećen distribucijom. Prekasno će da shvati da u ovom određenom deljenju nema samo 40 poena u špil, nego 50 ili više, brojeći kratke boje, duge adute, poene na stolu, promovisane boje itd. Po ovim uslovima, moguće je da protivnici imaju manšu ili čak slem uprkos kontrerovih 16 poena. Ponekad postoji način da se uoče ove lude podele, ako proučavate svoj list i pažljivo gledate i slušate. Jedan metod je korišćenje onoga što je Eli Kalbertson zvao “teorijom simetrije distribucija”¹, ili, kako kažu igrači koji govore jednostavnijim jezikom, “Jedan lud – svi ludi”². Ako je vaš list čudan, bolje pretpostavite da su i ostali otprilike slični. Čak i kada je vaš sopstveni list pravilan (bezadutske distribucije, ako ne baš poena), možete biti u stanju da uočite čudne raspodele. Možda je protivnik otvorio tri ili četiri u boji, ili su protivnici *zalupili* manšu iako ste vi i vaš partner licitali, ili su bez oklevanja ušli u manšu u boji koje ste prepuni. Sve su ovo znakovi da nešto smrdi. *Možda* imate kontru, ali je verovatnije da je ovo podela od 50 poena sa ludom distribucijom koja daje izvođaču mnogo više poena nego što bi aritmetički trebalo da ima.

Sada možete da uzmete sve što sam vam do sada rekao o kontri i koristite do krajnosti. A to je moguće na taj način što ćete dopustiti svom pamćenju da zauzme mesto vaše dobre procene. Mogu da čujem nekog konzervativnog igrača kako govori svom partneru sledećeg utorka uveče: “Da, partner, *znam* da sam mogao sam da oborim kontrakt, ali Čarls Goren kaže da ne treba kontrirati sa snažnom kartom.” Čarls Goren protestuje. Ponekad će protivnici ući u najobičniji loš kontrakt, bilo zbog nesrećne distribucije, loše sreće ili neusklađene licitacije. Potpuno je

¹Kritiku ove Kalbertsonove teorije možete da pronađete u članku Željka Grkovića i Branka Vlainića “Koliko je simetrična Kalbertsonova simetrija?” u drugom broju revije **GAME ALL** u izdanju Vukijeve Bridž Biblioteke. *prim.Urednika*

²Listovi, naravno, ne igrači. *prim.Pre vodioca*

jasno da, kada se to dogodi, vi, naravno, morate da kontrirate. Pretpostavimo, na primer, da kao West imate:

♠ J
♥ QJ109
♦ KJ10
♣ A10983

Licitacija ide ovako:

West	North	East	South
	1♥	pass	2♦
pass	2♥	pass	3♥
pass	4♥	pass	pass
?			

Imate neprijatno iznenađenje za odigravača. Očigledno nije očekivao da izgubi dva adutska štih, i još su, kao dodatak, vaši oneri karo povoljno smešteni. Drugi činilac u korist kontre je što nijedan protivnik nije pokazao višak snage u licitaciji, što navodi na pomisao da i Vaš partner može da ima jednu ili dve vredne karte. Kaznena kontra je ovde sasvim u redu. Položaj vaših karata će od očekivanog profita napraviti znatan.

Ipak, sa istim listom smeštenim na poziciji East, kontra odaje suviše informacija i može da navede izvođača na oprezan plan neophodan za pravljenje kontrakta. Na poziciji East ste čuli Southa kako licitira karo iza vas, što potpuno obezvređuje vašu boju karo. Prema tome, možete da računate na samo tri štih iz svog lista. Bolje je u očekivanju razumne koristi pasirati i oboriti, nego kontriranjem upozoriti izvođača na raspored aduta.

Lepota ispitivačke¹ kontre

Bilo kako bilo, mnogo je zabavnije govoriti o kontrama koje *treba* da date, i od sada ćemo da naglašavamo pozitivne stvari, kako to jednom reče Džoni Merser². Evo nekih kontri koje mogu da začine vašu igru i vaš džep:

Kontra ranog overkola.

Kontra “do manše”.

Ispitivačka kontra.

¹Autor koristi izraz “probing double”. Pošto, koliko znam, nemamo odgovarajući prevod, preveo sam ovako, smatrajući da je najbliže smislu. *prim. Prevodioca*

²*Mercer, H. John* (1909-1976). Poznati kompozitor filmske muzike i mjuzikla. *prim. Urednika*

Svaka od njih je korisna, ali, ako bih morao da kažem koja od njih tri me najviše raduje, to bi bila ispitivačka kontra. Takođe, ona je sigurna, profitabilna i, što je najlepše, često možete da je upotrebite.

Ispitivačka kontra je kontra zasnovana na umereno dobrom odbrambenom listu i očekivanju da i partner ima sličnu vrstu lista. Koristi se protiv manši u koje se ulazi toliko oprezno da je jasno da protivnici imaju minimum snage neophodan za manšu, ili za dlaku manje. To je kockarska kontra, ali njena je matematika na strani kockara. Podelite karte i vidite kako radi. Kao East imate:

♠ 6542
♥ KQ3
♦ 4
♣ QJ742

Licitacija je tekla ovako:

West	North	East	South
pass	1♠	pass	3♠
pass	4♠		

Protivnici zvuče snažno, i najbolje je da ćutite. Ćutanje je takođe zlato i ako su protivnici licitirali:

North	South
1NT	3NT

Ili:

North	South
1♠	2♥
4♥	

U slučajevima poput ovih, neprijateljska licitacija je snažna i pozitivna. Vi imate osam onerskih poena, ali, prema zvuku, vaš partner nema ništa.

Ali, pretpostavite da imate isti list a protivnička licitacija ide ovako:

North	South
1♠	2♠
3♠	4♠

Ili ovako:

North	South
1♠	1NT
2♥	2NT
3NT	

Ili čak ovako:

<u>North</u>	<u>South</u>
1♥	1♠
2♥	2♠
3♣	3♠
3NT	

Nijedna od ovih licitacija nije posebno jaka i, zapravo, svaka od ovih sekvenci pokazuje da su protivnici u najboljem slučaju na granici manše. Obično je ovakva licitacija praćena uzdisanjem i huktanjem, razmišljanjem i dugim oklevanjem, koje imate pravo da uzmete u razmatranje.

Osim ako ne igrate protiv hroničnih podlicitanata (a to ćete da uočite već u prvom roberu), oni imaju goli minimum – možda poene neophodne za manšu, a verovatnije malko manje.

Sada je vreme za napad. Protivnici su ušli u manšu na poslovičnoj dlaci i, ako vam vaš list kaže da će raspodela da bude loša po odigravača, dajte ispitivačku kontru. Ilustracije radi, pretpostavite da kao West imate:

♠ 32
♥ KJ9
♦ AJ95
♣ 8763

Licitacija je tekla ovako:

<u>West</u>	<u>North</u>	<u>East</u>	<u>South</u>
			1♥
pass	1♠	pass	2♦
pass	2♥	pass	3♥
pass	4♥	pass	pass
?			

Treba da kontrirate!

Aritmetika je jednostavna. Zanimajući distribuciju, vi i partner imate oko 15-16 onerskih poena. Drugim rečima, vaš i protivnički par imaju jednake šanse za uspeh. Imate jedva dovoljno da oborite kontrakt, oni imaju jedva dovoljno da ga naprave. Ali *vaši* poeni su manje-više jednako podeljeni.

Ovo je najteža moguća situacija za izvođača. Ne zna na koju stranu da impasira, koga da skvizira, kakav je raspored aduta i ostale strateške neophodnosti. Pored toga, vaši herc i karo oneri će po svemu sudeći bukirati odigravača, a partner ima neke visoke karte koje možda svojim položajem kontrolišu boju. Štaviše, vi i vaš partner imate prvi priliku da učvrstite svoja držanja, putem izvornog ataka; bićete u

stanju da povremeno ubacite jedan drugog u štih i, pošto su protivnici licitirali, a vi niste, znaćete o njihovim kartama mnogo više nego oni o vašim.

Od svih kontri u bridžu ova se najmanje daje, a ipak se njeni činioци pojavljuju bar jednom u svakom roberu. Ako ne mislite tako, pretražite svoje pamćenje i pokušajte da se priselite nekih nekontriranih kontrakta koje ste uspjeli da oborite. Sećate li se situacija u kojima ste upisivali minimalnih 100 ili 150 poena iznad crte da pokažete da ste oborili kontrakt dva ili tri puta? Setite se svakog puta kada su protivnici setno rekli, u rutinskom deljenju, „Dva ne”. Obično je to u podelama vrste o kojoj smo govorili.

Zapazite, molim vas, da ispitivačka kontra ne nosi sa sobom zamku poenske kontre, gde imate skoro svu odbrambenu snagu. Ovoga puta *nemate* sve visoke karte; jednostavno ste nanjušili situaciju u kojoj je odbrambeno oružje raspodeljeno na obe strane stola. Devet puta od deset, dok vaši prijateljski bridž protivnici ne shvate vaše ispitivačke kontre, misliće da vaša kontra znači da vi *imate* snažan list, što će samo da doprinese njihovim greškama.

Ništa od ovoga nije dogma, a ako tako shvatite, izgubićete košulju s leđa, kuću i partnera. Ne savetujem vam da sve ostalo bacite kroz prozor i kontrirate kad god imate 8 ili 9 poena. Ali držite ispitivačku kontru na pameti. Vrednujte svoju kartu odbrambeno, naravno, i ako iz licitacije vidite da vaša karta sadrži dame koje mogu da se uhvate i duge boje koje su beskorisne, ostanite diskretno tihi. Da stavimo celu stvar u oblik pravila:

KADA SU PROTIVNICI OBELEŽENI GOLIM MINIMUMOM POENA NEOPHODNIH ZA
MANŠU:

SA JAKIM LISTOM RAZMIŠLJAJTE O KONTRI PESIMISTIČKI

SA UMERENIM LISTOM RAZMIŠLJAJTE O KONTRI OPTIMISTIČKI

Lepota ispitivačke kontre je da odbrana ima ravnotežu snage, čak i ako poeni nisu zastrašujući. I još nešto radi u korist kontrera: lista rezultata. Kada protivnici naprave manšu pod ispitivačkom kontrom, upisuju dodatnih 150 ili 170 poena. S mene pa na uštap upisaće čak i neočekivanih 100 ili 200 poena za iberštih (ali neće ako ste dali pažljivu ispitivačku kontru). S druge strane, kada ih oborite, ulazite u brojčanu Obećanu zemlju, izraženu u sledećem:

	jedan pad	dva pada	tri pada
van zone	100	300	500
u zoni	200	500	800

Što se tiče ispitivačke kontre, cena je obično u redu. Neizbežno, moraćete da pretrpите izvesnu količinu retorike od svog partnera. Već godinama se u mnogim kućama smatra da morate da kontrirate samo na osnovu svojih karata. Prvih nekoliko puta kada oborite kontrakt pod ispitivačkom kontrom, partner će da izgovori stari kliše: “Imaš sreće partner. *Ti* si kontrirao, a *ja* sam odneo rušeće štihove”. Sigurno da jeste, ali, prema licitaciji, gotovo da je morao. A vi ste bili onaj koji je dao dijagnozu, ne taj nezahvalnik koji sedi preko puta vas sa nadmoćnim osmehom na licu. On je srećković. Ima vas za partnera.